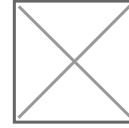

Süt Üreticileri Birliği Kurumlar Vergisi İstisnası hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-31435689-125-...
Tarih	23.01.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Konya Defterdarlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-31435689-125-...

23.01.2025

Konu : Süt Üreticileri Birliği Kurumlar Vergisi İstisnası

İlgi : ...

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekinde alınan yazıda, 29/6/2004 tarihli ve 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş Tarımsal Üretici Birliği olduğunuz, birlik olarak unvanınızın ... Süt Üreticileri Birliği olduğu ancak üyelerinizle yapılan ticaretinizin ... tarihinde birliğiniz bünyesinde kurulan ... vergi kimlik numaralı ... Süt Üreticileri Birliği İktisadi İşletmesi üzerinden yapıldığı, iktisadi işletmenizin üyelerden süt alıp toptan pazarladığı ve toptan yem alıp üyelerine indirimli sattığı belirtilerek bu işlemlerden kaynaklanan kazançların Kurumlar Vergisi Kanununun risturn istisnası kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançları verginin konusu kapsamına alınmış olup aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya tabi olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Vergi uygulamaları bakımından dernek olarak değerlendirilen Tarımsal Üretici Birliklerinin tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamakla birlikte, devamlılık arz eden ticari, sınai ve zirai faaliyetleri nedeniyle anılan Birliklere bağlı oluşacak iktisadi işletmelerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekecektir.

Anılan Kanunun "İstisnalar başlıklı" 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, *"Kooperatif ortaklarının yönetim gideri karşılığı olarak ödedikleri paralardan harcanmayarak iade edilen kısımlar ile tüketim kooperatiflerinin, ortaklarının kişisel ve ailevi gıda ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak için satın aldıkları malların değerine göre hesapladıkları risturnlar.*

Bu risturnların ortaklara dağıtımı, kâr dağıtımı sayılmaz. Risturnun nakden veya aynı değerde mal ile ödenmesi istisnanın uygulanmasına engel değildir.

Ortaklardan başka kimselerle yapılan işlemlerden doğan kazançlar ile ortaklarla ortaklık statüsü dışında yapılan işlemlerden doğan kazançlar hakkında risturnlara ilişkin istisna hükmü uygulanmaz. Bunların genel kazançtan ayrılmasında, ortaklarla yapılan iş hacminin genel iş hacmine olan oranı esas alınır.

(6009 sayılı Kanunun 43 üncü maddesiyle eklenen paragraf Yürürlük; 1/8/2010) Bu bent hükümleri, 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulan Birliklerin üyeleri ile yaptıkları muameleler hakkında da uygulanır." hükümlerine yer verilmiştir.

5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde, bu Kanunun amacının; üretimi talebe göre plânlamak, ürün kalitesini iyileştirmek, kendi mülkiyetine almamak kaydıyla pazara geçerli norm ve standartlara uygun ürün sevk etmek ve ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte pazarlama gücünü artırıcı tedbirler almak üzere tarım üreticilerinin, ürün veya ürün grubu bazında bir araya gelerek, tüzel kişiliği haiz tarımsal üretici birlikleri kurmalarını sağlamak olduğu belirtilmiştir; 5 inci maddesinde ise birliğin görevlerinin hangi faaliyetlerden oluştuğu açıklanmıştır.

Söz konusu Kanunun "Muafiyet" başlıklı 19 uncu maddesinde ise Birliğe ait her türlü taşınır ve taşınmaz mallar, bunların alım, satım, inşa ve kullanımları ile birlikçe yürütülen hizmet ve faaliyetlerin damga vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç ve katkı payından muaf olduğu ifade edilmiştir.

Dolayısıyla, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinin sonuna eklenen paragrafta belirtilen istisna hükümleri ile 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun 19 uncu maddesinde belirtilen muafiyet hükümleri Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulan Birliklere yönelik olup bu birliklere ait iktisadi işletmeleri kapsamamaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Birliğinizin üyelerinden süt alıp toptan pazarlaması ve toptan yem alıp üyelerinize indirimli satması faaliyetinin iktisadi işletmeniz tarafından yürütülen bir faaliyet olması nedeniyle Birliğinize ait iktisadi işletmenin Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde tanımlanan risturn istisnasından ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun "Muafiyet" başlıklı 19 uncu maddesi kapsamında muafiyet hükümlerinden yararlanması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026